

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

..... ΤΟ ΕΡΗΜΟ ΧΑΝΙ

Η...
 Τώρα είχε ξεμειώσει για γιά. Η βροχή είχε σταματήσει. Ομίχλη είχε μαζένει στα βουνά, πουχεν ένα βαθύ χρώμα γαλάζιο και τα νερά άσπριζαν στους δρόμους. Περάσανε λίγο φωνή για να γάιε, αλλά οι εύχωνοι δεν είχαν. Είταν τότε να τους δώσουν απ' τις γαλέτες του κάρου. 'Ο Μίχος όμως άναπατάθηκε.

Κάτι άνθρωποι λυγίσθηδες και μαλλισροί.

Είνε ιστορήμενες ή γαλέτες; φώναζε.
 'Εθώμισα, φέλαςε μια στιγμή που βγήκε έξω ό λογιάς, πήρα έναν εθώμισο, λίσσαμε τή σακκάκι χρονά και του γέμισα τή φέσι τυρί!
 — Αφρώε τα αυτά κι' έβα να πάω κι' άλλο, του είπα.
 Απτή όμως τή στιγμή μ' άραξε ό λογιάς.
 — Για να σου πώ, μωφ φώναζε, δεν είχε του πατέρα σου αυτά, Ξέρεις τι θέλεις τώρα; Νά σε δέσω κει μαζί μ' έξείνα τή γουάγια τού Βουζυγάρου και να σε πάω μπουκέτο μ' αυτούς στη Βέρροια, να καθήσης στο στρατοδείο μια φορά για να βάλης γνώση... Δέν ντρέπεστε... Δέν ντρέπεστε, λέω γώ, μωφ κάνετε και τόν γραμματισμένο...
 Δέν ντρέπατα όμως. Γιατί να ντρέπατε...
 Μαζήριτε τή... προζιά σας; φώναζε τώρα ό Μέργγλης.

Κι' όλοι άρχισαν να μαζήριον και να διπλώνουν με προσοχή κι' ένειβλεια νοικοκυράς τις τρέπες και κατακαήμενες τους κουβέρτες.

— Έγώ τή δική μου, είπε ό καρροτσέρης, θα τήν άπλώσω κι' άς έσθει να τή μαζήρη ή Μαρία!
 Και τήν άνοιξε άπάνω στο κάρου, που είχε φορτώσει τή φουριά, τή δέματα και τή τυριά. Πήδησε κι' αυτός άπάνω, έσυρε τή χαλινάρια, έδωσε δυό καιουτάκιες στ' άλογο, τεντώθηκε, φώναξε και φώναζε, σάν να διατάζε τόν έαυτό του, με μια λεπτή και λιγωμένη γυναικεία φωνή:
 — Αμαζά!... Στο Φάληρο, παρακαλώ!...

Ετσι ξεκίνησαμε, χαμένοι μέσα στην ομίχλη, πούχε κιαθεί απ' τή βουριά. 'Ο δρόμος ήταν γεμάτος κουφάρια από άλογα κι' οι γχορμιο γεμάτοι κάρου τσακισμένα.
 — Βέβαια, ξεκίνη ό λογιάς, πώς να μην φορηόνημε τ' άλογα, και να μην τσακιστόνε όλες ή σούστες. Άφωφ βάλανε δυό και δικηγόρους και υπαλλήλους τραπέζιτους στις εφοδιοποιίες, γαιουνοφορδές και άλογοσοφάρες... Και τή ξερονη από αυτά οι δικηγόροι και οι τραπέζιτοι υπάλληλοι; Κι' έπειτα πεινάει ό στρατός!... Και πώς να μην πεινάει!...

— Άφωφ φούδονταν να πάν στον πόλεμο, τι έσπερε να τους κάνουν; ούτρησε κάποιος.
 — Τι να τους κάνουν; Νά τους φορτώσουν αυτούς και να τους βάλουν άλλους να τους οδηγήσουν!...
 Σάν πήραμε τόν άνηφορικό δρόμο προς τή Καστανιά κι' φτάσαμε έπάνω στού Βέρροιο τή κορυφή, θέαμα ή τέροχο άνοιγτριχε μπροστά μας. 'Η ομίχλη είχε πιά χαθαριστεί και κάτω ή πλάσις άπλώνονταν άεφρατη με τή βουριά της ταπεινωμένα από τή θύφης μας. Τά ήφ'χορμια δέντρα φρανόντουσαν σάν μαυρές κοκκιδιές, σάν γαλάζιες κορδελίσσες τή θυμωμένα ποτάμια και σάν μαυρά-μυρά υπαλώματα τ' άπέραντα χωράφια!

Είχα άφραφθεί από τή κιαρωτά πετάγματα τών αετών και τή χάος τώ άπέραντο που μάζε έκανε μεγάλους, άπέναντι τού σήμαντος, από τού κώκιο τή γλυκοβίσση τή θάλασσα με τούς μενέξελιους τούς τόνους, από όλα έκείνα τή γαλάζια τών βουνών τή κώκιο τή που γαλάζιαν πέρα στην άστραφτερή θάλασσα τής 'Θεσσαλονίκης, άπάνω ψηλά, πολύ ψηλά, από τόν ταπεινό κόσμο, που είχε πέσει και μάζε προσάνα γ ε, όταν ένας εύχωνος με έβππησε άπτόμα:

— Κύρ δεκανέα, πάρε σέ παρακαλώ.
 — Τι είναι, βοέ;
 Μωφ έδωσες ένα με γάλο

Είχαν πετύχει κάποια γίδα.

κουλάτι χεράςε ψητό, ροδοφρμένο, πω μοσχοβόλοσι και άνάσι με χόσια και γαυγαλιούς. Μετέβασε έτσι στην πιο νότια και άπολαυστική πεζοπορία.

— Πω τώ βρτζατε, μωφ;
 — Έδώ στο δρόμο!

Πραγματικά, καθώς άνβαιναν, είχαν πετύχει κάποια γίδα και τήν έσφραξαν, τήν έβρισαν στο λεπτό, τήν έκομίτισαν και μάζε έφρόντισαν στο δρόμο για να δώσουν ένα κομμάτι και σ' έμένα, και να δείξουν έτσι τήν εγγνωμοσύνη τους, τή φιλότιμο τους, τήν υποχρέωση που είχανε να πληρώσουν!...

Καθήσαμε έκει, σέ μια άπουάνα τού δρόμου βρούσι κι' έβγάμα.
 Τώ νερό κελούσε σάν να κενηρότανε και σάν να παζε.

Και τώ κελούσασ του άκουγότανε, κάτω βαθεία, μέσα στους θάμνους και τή χουτράφια, σάν να μιλούσε μ' αυτά και τούς διηγείτο πράγματα παράξενα και παραμυθένια, από τή βάση τής γης, π' άνεβόλιε...

Πάντοτε, με κάποια ιδιαίτερη άγάπη βλέπω μέσα στις έφημες και στ' άποιους, τις καλόδοτες αυτές βουκοδές, πω άνακουφίζονε τόν διαβήτη μέσα στα λουτρία τού καλοκαιριού και τή βαφεία κάρη τού χειμώνα... Μωφ έχομαι να τις γαιδέφω, να τις φιλάω και να τις απολαυτέσιο όταν φεύγω, σάν κάτι καλόκαρδα και ζωντανό, πω σε βοηθήσει, σε περιπαιρήσει, χωρίς να σου ζητήρη τίποτε, χωρίς ν' άποβλέπη σέ τίποτε...

Κι' ό εύχωνος που καθότανε μαζί μου, είχε φανείνα τή ίδια αισθήματα, γιατί άφωφ κάθηςε λίγο σιωπηλό και σκεπτικός, κοιτάζοντας κατά τή βουσία, άρχισε έπειτα να τραγουδάει:

Βουκοδία με τώ χρόν νερό,
 και τόν παχύ τόν ίσκιω...

Νέν μωφ λέε, σινάδελφε, μωφ είτε άμα τελειώσε τώ τραγουδί του, σάν πω ξέρεις τή πολλά, και πάει ό νοός σου ίσως, πωός είχε καλύτερος, έκείνος πωφ φκάνει μια βουσία στην έφημιά, ή έκείνος πωφ φκάνει μια έκκλησιά!
 Έκείνος πωφ θα δειξη τόν Πατριό τόν καρροτσέρη, τώ άάντηρα, κοιτάζοντας μια σκηνή πωφ γινότανε λίγο παρακαλώ. Τώ άλογο μωφ πορδόνιας να περσίσει τή κορδόνες κι' τούς λίσσους τής κιαουτάκις, γονάτισε κι' έπασε άποκωμωμένα. Κι' ό καρροτσέρης, αντί να τώ λήξη από τή χάμουση και να φωνάξη να τρέξουν κι' οι άλλοι να τόν βοηθήσουν, άρχισε να τώ χιπάη με τώ κιαουτάκι και τή πόδια του στην άρχη, κι' έπειτα με τις πέτρες στο κεφάλι.

Τώ φτωχό τώ ζώ άγκωμαζοσε, σήκωνε και κατέβαζε, σήκωνε τώ κεφάλι του και φουοδσε μ' άγωνα. Απτή ή άφροίτης τού άνθρώπου, δίπλα στής βουκοδίας τή γελαστή και τήν καλόδοξη τήν υποδοχή, είχε άναστατάσει όχι μονάκι έμένα και τόν εύχωνο, αλλά και όλους τούς άλλους.

Έπενεβριαν όμως οι εύχωνοι και σηκώσανε τώ δύντινο άλογο.

Όταν κοιτέμας να φτάσουμε μ' έπασε ιδιαίτερος ό λογιάς.
 — Νά με σιαπταθεί, πωό σου κιαουτήρα στο χάνι, μωφτε. Τι να κινεις, βο' άδερφέ!... Δέν ξέρεις σάν τι είναι ό στρατός!...

— Τώ έξω.
 — Πω να τώ ξερετε σεις! Δέν είναι έτσι όπως τόν νομίζετε!...

— Τώ έξω. Θέλεις να τώ δης; Νά πάρε να τώ καταλάβης!

Και τώ έδωσα από τόν εύχωνικό μεζέ τής ψητής γίδας ένα γερό κομμάτι, πω μωφ περιόσισσε:

— 'Ο στρατός είναι και έτσι και άλλιώδες!... τώ είπα. Καθένας δπως θά τόν πάρη!... Τό ίδιο κι' ό πόλεμος!

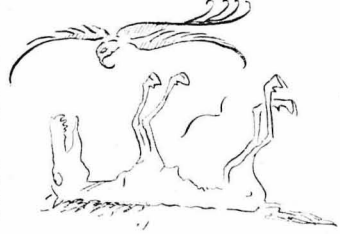
ΤΕΛΟΣ
 ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Φουδόντουσαν να πάν στον πόλεμο...

Άφωφ και οι τραπέζιτοι υπάλληλοι ξεκιναν μουλγαδές.

'Ο δρόμος ήταν γεμάτος κουφάρια από άλογα.